

ADEVÉRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 12.— cor. Abonamentul la mai multe
Pe 1/2 de an . . . 6.— " exemplare pe un an 8.— cor.
Pe trei luni . . . 3.— " Pentru străinătate:
Un număr 30 fileri. Pe un an . . . 20.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL.

Apare în fiecare Duminecă.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVÉRUL“
SIBIU, STRADA OREZULUI NR. 10.

Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

In fața congresului.

Muncitorimea română a ajuns la o nouă fază a dezvoltării sale politice și culturale. În trecut nebăgați în seamă, desconsiderați de toți factorii politici, eram prigo-niți nu numai ca partid opozițional, ci chiar și ca indivizi periculoși. Propovă-duiam ideea, agităm, ne zoleam și nu arareori glasul nostru răsuna în pustii. Cei cari ne înțelegeau, le era teamă să ne urmeze, iar cei puternici nu voiau să ne înțeleagă. Călii stăpânitori nu voiau să recunoască nici măcar existența unui partid socialdemocrat român în fosta Ungarie.

Azi stările s'au schimbat. Și s'au schimbat pentru că *trebuie* să se schimbe, pen-trucă în lumea întreagă se purcede acum la o renaștere, la o îndreptățire a celor asupriți și pentru că poporul român, eșit din focul și sângele războiului, s'a hotărât a dispune singur asupra sortii sale. Azi partidul socialdemocrat român, partidul muncitorilor români își are greutatea sa politică. Cei cari conduc în aceste zile destinele țării, țin, trebuie să ție seamă de partidul socialdemocrat și trebuie să recunoască că acest partid joacă azi un rol important în viața socială a poporului român.

Ajuns însă la acest grad de dezvoltare partidul socialdemocrat român și devenit chiar un factor determinant în viața de stat, e necesar acum a privi cu băgare de seamă în jurul nostru și a ne stabili ținuta în noua alcătuire a lucrurilor. Congresul va decide și hotărârile lui vor fi pentru noi porunci de îndeplinit. Nu pre-judecăm însă întru nimic hotărârile con-gresului, când credem că aceste hotărâri vor fi în concordanță cu dezvoltarea so-cială și nu vor trece peste marginele unei politici reale. Nu spre bolșevism, nu spre o săritură periculoasă, ci spre evoluția sănătoasă, spre o politică bine chibzuită, va trebui să ne îndrumeze congresul.

Dar pe lângă hotărârile privitoare la tactica viitoare a partidului, congresul va trebui să stabilească și toate acele țeluri spre cari vom tinde mâne și poimâne și dela cari nu ne vom abate la nici un caz. Votul obștesc, reforma agrară, libertatea de presă și de întrunire, socializarea tuturor întreprinderilor mari și o temeinică reformă de dare, bazată pe dreptate, iată acele po-stulate pentru înfăptuirea cărora va trebui să lucrăm. Congresul va fi chemat să ho-tărăască în fine și aceea, dacă munca aceasta o vom îndeplini și mai departe în alianță cu burghezimea democrată română, sau dacă nu va fi mai bine ca devenind in-dependenti, să ne restrângem numai la o critică din afară.

Congresistii să cumpenească bine ho-tărârile ce le vor aduce la acest congres,

căci pentru toate vor fi responsabili nu numai față de întreg poporul românesc, ci și față de internaționala socialistă. Hotărârile congreselor noastre de până acum, bune sau rele, nu erau decisive în politica țării, căci fiind noi o fracțiune a partidului socialdemocrat din Ungaria, hotărâtor era numai ceea ce hotărâ partidul întreg. Acum însă umblăm pe propriile noastre picioare, facem o politică proprie, să fim deci la înălțimea chemării. Două lucruri sunt de cari trebuie să ținem cont: principiile socialiste și împrejurările între cari ne aflăm. Acestea două să le cân-tărim bine și să nu hotărâim nimic ceea ce ar fi contra principiilor noastre și nimic ce n'ar corespunde cu împrejurările de azi.

La aducerea hotărârilor noastre va trebui să ținem cont și de tovarășii din România veche, precum și de interesele muncito-rimei de altă naționalitate din Ardeal. Pentru că partidul socialdemocrat trebuie să cuprindă în cadrele sale pe toți proletarii din țară, fără deosebire de naționalitate, sex sau religie. În sarcina partidului social-democrat cade sarcina grea de a înlătură ura de rasă dintre proletari, șovinismul care este atât de periculos nu numai însăși proletariatului ci și statului din care face parte. Infrățirea popoarelor numai așa se poate realiza, dacă în primul rând națiunile conlocuitoare trăesc în cea mai perfectă armonie.

Astfel spunând ce aveam de spus, zicem delegaților adunați din toate părțile țării:
Bine-ați venit!

Federația fostei monarhii austro-ungare.

Declarația președintelui Seitz.

Un ziarist englez a intervievat pe Drul Seitz, președintele adunării naționale din Austria nem-tească și pe secretarul Renner despre părerile sale asupra confederației popoarelor din fosta monarhie austro-ungară. Seitz este unul dintre cei mai de frunte dintre conducătorii socialiști din Austria și ca atare s'a ocupat mult cu si-tuația politică, socială și etnografică a popoa-relor din fosta Austro-Ungarie. În urma ma-rilor experiențe făcute pe acest teren s'a de-clarat cu totul în contra unei confederațiuni a acestor popoare, cari nu s'ar putea înțelege voind fiecare să predomine asupra celorlalte. Deci după d sa o confederațiune a popoarelor austro-ungare nu numai că ar fi netrebnică, dar nici n'ar fi posibilă. Cu argumente nedoboritoare se ridică în contra confederației într'un stat austro-ungar sub o formă nouă.

Despre federația tuturor națiunilor din fosta monarhie austro-ungară Seitz a spus următoarele: „Această federație o pretind clasele ca-pitaliste, cari își văd interesele periclitare. Eu însă cred, că acest gând într'un timp prevă-zător nu se poate realiza. O astfel de unire a națiunilor pe pământul fostei monarhii e de-a dreptul în interesul capitaliștilor și fabricanților, cari doresc unirea cu statul ceho-slovac și aceștia sunt acele cercuri, cari în timpul răz-boiului erau cei mai mari naționaliști germani. Uniunea vamală înseamnă mai mult ca un te-ritor unitar economic între aceleași hotare. Ar fi trebuință de sistem comun de impozit și finanțe, de circulație comună a căilor ferate și de un parlament comun pentru votarea legilor sociale, pentru că altfel s'ar încinge o concu-rență, care ar nimici uniunea vamală.

Toate astea ar face necesar un aparat co-mun administrativ și economic, un fel de parla-ment, care ar influența libertatea și independența unor state în cea mai principală manifestare a lor. Și nu e probabil că pe ruinele Austriei de odinioară s'ar afla un nou stat, care ar putea pune o astfel de stavilă între națiuni ce nu s'ar

putea depăși. Nici cehii, nici ungurii și nici slavii de sud n'ar recunoaște limba germană ca limbă de pertractare. Pe de altă parte un parlament poliglot ar fi cu totul exclus pentru că deputații nu s'ar putea înțelege.

Inceperea tratativilor de pace.

Tratativilor de pace mult așteptate, după cele mai noi știri, în fine s'au început la 13 Ianuarie st. n. în Versailles.

La conferința de pace vor lua parte deocamdată numai Marile puteri ale Ententei: ca Anglia, Franța, Italia, Statele Unite Americane și Japonia. Și după ce acestea vor cădea de acord vor chema la desbateri și puterile mici din blocul Ententei ca România, Serbia, Belgia, Portugalia, Grecia, Muntenegru, Boemia, Brazilia, China și toate insulele independente, cari au declarat război Germaniei. Și numai după ce aceste țări vor fi înțelese vor chema și puterile inamice ca Germania, Austria, Ungaria, Bulgaria și Turcia. În urmă vor fi chemate și țările neutrale ca să sancționeze marele contract al păcii universale. România și-a trimis deja reprezentanții la Paris pe d-l I. C. Brătianu și alți trei iar Ardealul pe d-l Alexandru Vaida-Voevod.

Din toate statele numai Rusia rămâne afară. Dar probabil ea se va reprezenta la congresul socialist internațional ce s'a început tot la 13 Ianuarie în Lausanne, unde Franța și-a trimis deja reprezentanții la acest congres pe tov. Longuet, Cachin, Renaudel și Thomas, iar Belgia pe Huysmans și Vandervelde.

Reforma agrară.

Problema agrară este una din cele mai arzătoare probleme ale popoarelor din statele dunărene ale Europei. Aceste state n'au progresat alături de statele celelalte din Europa de nord în ce privește cultura și prin urmare nici în ce privește reformele sociale. În special în Rusia, Ungaria și România reacțiunea a voit să-și asigure o domnie absolutistă pentru totdeauna neținând cont de legile progresului. Acum fiind surprinse de curentul vremii

se văd silite Ungaria și România să facă în pripă toate reformele pe cari le-au negat cu atâta tărie până acum, ca să nu calce pe urmele Rusiei.

Mai jos publicăm decretul-lege din România al exproprierii averilor adunate cu ajutorul sistemului păcătos din trecut de o mână de agrarieni, cari făcându-se stăpâni pe trei sferturi din pământul României, dela ei atârnă dacă populația țării are ce mânca sau murea de foame.

Pe rând vom publica toate legile reformei agrare din România, Ardeal și Ungaria. În România s'au expropriat 2 1/2 milioane de hectare pământ rămânând abia un milion mare proprietate neexpropriată. Într'un articol viitor ne vom ocupa cu împărțirea pământului expropriat la țărani.

Mai jos publicăm decretul lege al exproprierii în întregime:

Art. I. — În conformitate cu art. 19, alin. V din Constituție și a votului dat de Sfatul țării din Basarabia, în ședința dela 27 Noembrie 1918, se expropriează, pentru cauză de utilitate națională și în scop de a se vinde țărănilor cultivatori de pământ, următoarele terenuri:

A. În cuprinsul vechiului regat al României se expropriează în întregime:

1. Terenurile cultivabile ale Domeniului Coroanei, Casei rurale și ale tuturor persoanelor morale, publice și private, instituțiuni fundațiuni, etc.

2. Proprietățile rurale în cuprinderea lor totală ale supușilor statelor străine.

3. Proprietățile rurale în cuprinderea lor totală ale absenteiștilor, precum și două milioane de hectare din pământul cultivabil al tuturor proprietăților particulare, în condițiunile prevăzute în Constituție.

Peste întinderile cultivabile arătate mai sus pentru înființare de izlazuri comunale în regiunile de munte, se mai declară expropriate din proprietatea particulară suprafața solului necesar acestor izlazuri.

B. În Basarabia se expropriează în întregime:

1. Toate pământurile ce aparțin Coroanei, Statului, Băncii țărănești și cele închinat mănăstirilor din străinătate.

2. Toate pământurile ce aparțin zemstvelor și în deobște persoanelor morale, publice și private.

3. Pământurile cultivabile ce aparțin orașelor și comunităților urbane.

4. Pământurile supușilor străini.

5. Moșiile ce au fost neîntrerupt arendate în timp de 5 ani în cursul anilor 1905—1918 inclusiv.

6. Pământurile mănăstirilor locale, lăsându-se fiecărei mănăstiri câte o jumătate de hectar pământ arabil de fiecare călugăr sau frate, viile și grădinile de pomi rădători.

7. Pământurile bisericilor, lăsându-se fiecărei biserici câte un lot întreg de fiecare membru (diacon și dascăl), precum și un milion de hectare din pământul cultivabil al tuturor proprietăților particulare, în acestea se cuprind și pământurile prevăzute la lit. B., punctul 4 și 5.

Art. II. — Se socotește ca pământ cultivabil în înțelesul legii de față tot terenul pe care s'au făcut până azi arături, locurile de fânate, pășune, întrucât se pot cultiva, precum și orice alt teren ce s'ar găsi propriu să fie dat cu folos în cultură.

Art. III. — Subsoliul terenurilor expropriate rămâne proprietatea Statului.

Art. IV. — Exproprieria este declarată deplin drept dela data acestui decret lege. Partile declarate expropriate sunt lovite de indisponibilitate fără îndeplinirea vreunei alte formalități.

Art. V. — Executarea exproprierii va începe de îndată după publicarea în „Monitorul Oficial” a acestui decret-lege și se va urma până la terminare.

Art. VI. — Decrete-legi speciale vor completa dispozițiunile decretului-lege de față și vor stabili toate condițiunile executării acestei exproprieri.

Art. VII. — Toate legile și regulamentele contrarii decretului-lege de față, sunt și rămân abrogate.

Art. VIII. — Acest decret-lege va fi supus ratificării ulterioare a Corpurilor Legiuitoare.

Din România.

Amânarea alegerilor.

Cetim în „Dacia”: Fiindcă tot ce se făgăduiește spre a nu se împlini ca și toate declarațiile de dragoste către cetățeni, sau acuzațiile reciproce dintre partide — acuzații noi ori învechite și arhicunoscute dinainte de 15 August 1916 — nu sunt decât refrenul tot mai sălbatic al unui cântec obișnuit în apropierea

ALEXANDRU PETŐFI

APOSTOLUL.

TRADUCERE DIN ORIGINAL DE ȘT. O. IOSIF.

Dar geamul e pustiu,
Nu-i floarea, nu-i copila,
Și tânărul se uită totuși,
Se uită încremenit,
Ca o nălucă prefăcută 'n piatră;
Lumina lunei și durerea mută
Pe față-i asvârleă un palid vâl.

Odată numai ce simți, că-i prins de mână...
Întâiu nici nu luă în seamă
Atingerea, așa stă dus pe gânduri...
Când s'a întors, văzû alături
Pe cine căută la geam.

„Te așteptam” îi zise tânărul.
„Te așteptam, că tot speram
Să te mai văd odată la fereastră,
Un mut adio să-ți trimit,
Apoi să plec, pe veci, departe.
S'a întâmplat, să-ți pot vorbi,
Să strâng mânuța ta.
Rămâi cu bine,
Ființă scumpă, scumpă mie!
Tu singură mi-ai fost prieten.
Eu amintiri nu am,
Tu singură-mi vei străluci
În inimă, ca în coliba 'ntunecată
Icoana sfântă,
În fața căreia, în fiecare seară
Îngenunchind, omul sărac se roagă.
Ci dacă'ar fi inima-mi plină

De amintirile cele mai strălucite,
Le-aș alungă pe toate, și
Te-aș așeză pe tine singură, acolo.
Rămâi cu bine!... dacă
Vei auzi de mine,
Vei auzi lucruri frumoase,
O, crede-mă că-s pentru tine toate!
Și vreau să fiu om bun și mare
Ca nu cumva să-ți pară rău,
Ci să fi mândră.
Că m'ai numit prieten.
Rămâi cu bine, inger blând de pază!

Plecă tânărul, ș'ar fi mers
Dar îl ținea de mână fata
Și îl strângea nebună, pătimaș,
Vrea să vorbească, și
O părăsise vocea,
Târziu abia putu să 'nceapă
Cu întreruperi:

„Te duci... O, du-te... du-te
Tu cel mai nobil dintre tineri!
Te duci... cum aș veni și eu cu tine!
Cum aș veni de bucuroș,
Așa de dulce bucuroș!
Dar niciodată, niciodată
N'o să ne mai vedem?
Apui din cerul meu, tu, stea senină?
Că vezi, eu te iubesc,
Și trebuie să-ți spun aceste vorbe,
De teamă, ca să nu-mi izbucnească
Din suflet, ca și lava din Vezuv.
Eu te iubesc și nu pot fi a ta!
Dar jur
Că dacă nu s'a ta,

Nu am să fiu a nimănui!
Îți dau inelul ăsta...
Inelul de logodnă...
Se va sfărma mai iute diamantul,
Decât credința mea.
O, du-te, vis frumos al vieții mele!

Tot cerul s'a deschis
Cu harurile raiului,
Și tânărul căzû în fața ei,
Îmbrățișă, îi sărută genunchii. —

A doua zi, când a plecat din sat,
Pe drum, mereu și iar mereu privea
Inelul; — numai dacă îl vedea pe deget,
Atuncea nu se îndoiă
C'a fost în adevăr această noapte,
Și nu-i un vis nebun
Al frigurilor sale.

Porni (de ce?
El singur nu știa)
Spre marele oraș, în care-odinioară
A fost tâlhar și cerșetor și slugă.
La marginea orașului
Închiria el o mansardă mică,
Și încă nu știa
Ce-o să înceapă?
Odată
Aude o bătaie 'n ușă,
Intră o doamnă cu un vâl pe obraz,
Și cum intră, își ridică voalul,
Și mută, nemișcată se opri...
El tresări... mintea-i stătû în loc...
Eră prietena lui din castel.

(Va urma).

fiecărei alegeri, — nu putem să nu vorbim și noi de amânarea acestor alegeri. Mai ales când și presa de partide a discutat pro și contra amânării, iar ultimul consiliu de miniștri i a mai tras un retus reformei electorale...

Sunteți pentru-contra amânării?

Intrebare cuprinzătoare la care răspunsul nostru, întemeiat pe speranțe de mai bine, e categoric pentru.

Motivul este schimbarea situației României.

Circulația pe străzi.

Comandamentul militar al orașului București a emis ieri o ordonanță prin care ordonă respectarea riguroasă a măsurilor publicate de primăria orașului pentru restrângerea cât mai mult a luminatului electric și a consumației gazului aerian, la prăvălii, localuri publice și case particulare. De asemenea că se interzic orice fel de spectacole în zilele după amiază, afară de Dumineci și sărbători.

Localurile publice se vor închide la ora 9 seara.

Situația politică în Ungaria.

Guvernul a demisionat. Károlyi președintele republicii ungare.

Situația în Ungaria e foarte critică. Armatele ceho-slovaeco-române și sârbe cari au ocupat trei părți din vechiul regat au oprit transportarea de cărbuni și alte materiale trebuitoare vieții economice, astfel că fabricile neputând funcționa, criza economică e neînălțurabilă. Aceasta neliniștește mult spiritele și poporul este foarte agitat. Guvernul s'a dovedit de slab față de noile stări și și-a dat demisia în fața Consiliului național ungar, iar acesta a primit demisia și a denumit pe contele Mihail Károlyi președinte al Republicii ungare. Acum Károlyi este chemat să denumească prim-ministru care va alcătui noul guvern.

Károlyi a primit în audiență pe politicienii actuali între cari și pe tovarășii Kunfi și Rónai.

În Ungaria se face mare agitație în popor pentru comunism mai cu seamă în Budapesta comunistii au cucerit mare teren.

În legătură cu abdicarea guvernului a demisionat și comisarul guvernial din Cluj Apathy, ducă-să, el trebuia să demisioneze mai demult căci numai intriți șoviniste a vârat în popor.

Turburările din Germania.

Ciocniri sângeroase în Berlin. — Atacuri în contra palatului cancelarial.

Luptele întreprinse de partidul Spartac împotriva guvernului din Germania au dat ocazie la ciocniri sângeroase.

Grupa lui „Spartac” a voit ca să ia puterea cu arma și guvernul de asemenea s'a apărut cu arma. Liebknecht spune că dreptatea este cu el, iar Scheidemann se laudă că majoritatea este cu el, deci nici o putere nu l poate opri de a nu face uz de armă spre a-și îndeplini datoria. Garda locală din Berlin este alături de guvern. Deoarece nu se văd semne de împăciuire se așteaptă la o încercare decisivă între partidul „Spartacus” și guvern. S'au dat lupte crâncene pentru acapararea gazetelor de către garda roșie însă nu le-a reușit, dar gazetele nu pot apare. Agenția telegrafică Wolf a căzut în mâna spartaciștilor dar iar au perdut-o. Încercările tovarășului Haase de a împăca pe Liebknecht cu Scheidemann n'au reușit. Liebknecht a spus că socialiștii independenți să nu stea de vorbă cu călăii ca Scheidemann și Ebert. Luptele de stradă au avut mulți morți și răniți.

Pretențiunile Spartaciștilor.

Muncitorii și soldații lui „Spartac” au trimis un ultimatum guvernului în care cere ca să ia poziție imediat față de hotărârile congresului și să le ridice la rangul de legi. 1. Desarmarea ofițerilor și ștergerea rangurilor. 2. Comanduirea pieții să se pună în mâna sfatului muncitorilor și soldaților. 3. Comandanții să fie aleși de soldați. 4. Intreaga armată veche să fie dizolvată. 5. Desarmarea legiunilor reacționare. Organizarea adevăratei miliții populare. 6. Față de ministerul de războiu și comandantul suprem, cari au declarat de nevalabile hotărârile congresului, să se ia o poziție severă.

Schimbarea contractului de armistițiu.

Mareșalul Foch a făcut cunoscut Germaniei că se vede silit a schimba contractul de armistițiu pentru că germanii n'au predat trenurile cerute de Ententa. Părțile mai principale ale noului contract vor fi îndreptate în contra bolșeviştilor germani.

Pentru congres.

Tovarăși! Noi acei cari timp de patru ani am luptat la diferite fronturi pentru interese streine, ne-am reîntors acum la vetrele noastre, cu speranța că reîntorcându-ne acasă nu vom mai fi obiecte de batjocură nici servitorii domnilor cum am fost mai înainte. Dar durere, schimbările cari s'au făcut nu ne atinge și pe noi poporul dela sate; noi am rămas ceea ce am fost: mule când e vorba de răsplătire și de drepturi, iar oi de muls și cai de tras când e vorba de datorii. Se vede că în timp ce noi sufeream pe câmpul de luptă, acasă nu mai era cine să lupte și pentru drepturile noastre. Noi luptăm pentru patria lor, iar ei, domnii vicecomiți, subprefecți, notari și primari nu numai că au fost scutiți, dar s'au îmbogățit jupoid familiile noastre de tot ce aveau și de ajutorul ce li-l acordă legea, ba își mai băteau joc de ai noștri în tot felul fără a le veni cineva în ajutor, afară de foaia „Adevărul”.

Norocul acestor domni în totdeauna a fost însemnat cu numeri mari, iar al nostru numai cu nule. Ei și-au adunat averi și noi am rămas săraci lipiți pământului. De exemplu mie mi-au pustiit armatele germane o avere de 12.000 coroane. Comisia de apreciere mi-au prețuit-o în 6000 coroane, din aceștia a mers la solgăbirău 3000 coroane, comisiei 800 și acum se vorbește că plugarii capătă numai 25 procente. Astfel am rămas cu nimic. Eu a trebuit să dau tribut și de sânge și să-mi jertfesc averea pentru patria acelora, cari în loc să jertfească ceva și-au adunat averi din sângele nostru. Găina d-lui notar, pe care nu i-a luat-o nimeni, i se despăgubește cu 20 coroane, iar vaca țaranului pe care au recvirat-o, nu se despăgubește cu nimic.

Stările acestea triste se datorează faptului că noi am fost slabi și ei au fost tari, noi am fost neorganizați și necultivați, pe când ei având puterea în mână au condus politica așa cum le-a plăcut lor. Soarta crudă ne a deschis ochii și nouă și am început a vedea de unde provin toate relele. De aceea noi toți muncitorii și țaranii din comunele Bran, Sôhodol și Poarta ne am hotărât a intra în partidul socialdemocrat, pentru că ne-am săturat de a fi slugile disprețuite ale stăpânitorilor de tot soiul și vrem să fim liberi nu numai de formă ci și de fapt.

De aceea ne adresăm tovarășilor congresiști să aducă hotărâri, cari să pue în mișcare întreg poporul sărac din țară, să l organizeze și să lupte pentru drepturile politice și sociale ale poporului desmoștenit. E adevărat că la Alba-Iulia ni s'a promis pământ, vot universal și egală îndreptățire, dar acestea sunt promisiuni și dacă voim să nu fie numai promisiuni, ca în trecut, trebuie să luptăm cu puteri unite să se aducă la îndeplinire. Și ca să avem putere trebuie să ne organizăm și să ne cultivăm, căci cultura e putere, și aceasta numai prin partidul socialdemocrat o putem ajunge.

Nu voim ca această schimbare istorică, a cărei martori suntem, să ne schimbe numai stăpânul, dar sistemul plin de rele și nedreptăți să rămâie tot cel vechiu. Voim și pretindem, ca odată cu alungarea oligarhiei maghiare să piară și robia, nedreptățile și suferințele ce le-am îndurat o mie de ani. Pretindem, și de va trebui vom lupta până la ultima picătură de sânge pentru întronarea dreptății, egalității și frățietății.

Vă rugăm tovarășii congresiști luați și păreriile noastre în considerare când veți hotărî în ce chip vom lupta pentru libertate. Jos robia trăiască socialismul!

Salutări frățești!

Sôhodol, 26 Dec. st. v. 1918.

Ioșif Petrișor.

Ordinațiune cu privire la închirierea locuințelor.

Tov. Ioan Flueraș ministru de ocrotire socială a lansat următoarea ordinațiune cu privire la închirierea locuințelor.

Considerând speculația propagată în cercuri tot mai largi de către proprietari și locatori (închirietori) de edificii și locuințe, în detrimentul masselor avizate.

Considerând, că nu se mai respectă dispozițiile excepționale din timpul războiului, relativ la ocrotirea drepturilor chirieșului, aceste dispozițiuni fiind privite — odată cu căderea regimului vechiu — ca abrogate, spre a pune stavilă unei astfel de speculațiuni detestabile și a sprijini interesul general al masselor de chiriași, fără a altera nici drepturile proprietarilor și locatorilor principali, în mod interimsal, până la alte dispozițiuni definitive, se hotărăsc următoarele:

Ordinațiunea ministerului ungar Nr. 4180/1917 M. E. despre stabilirea dispozițiilor excepționale, referitoare la închirierea locuințelor și altor apartamente, prin aceasta se menține în vigoare pe teritoriul Ardealului, Ungariei și Banatului, a cărei alipire a fost proclamată în adunarea națională dela Alba-Iulia.

Ordinațiunei susmenționate i se aduc următoarele modificări:

1. Cap. II. § 16. Al. II. Se desființează. În consecință dispozițiile Al. I. al §-lui 16 se extind și asupra părților de locuințe (camerelor), mobilate, sau nemobilate, subînchiriate.

2. Cap. III. §§ 23—30 sunt a se aplica numai și în întregime asupra celor dispăruți fără veste în campanie și asupra prizonierilor de războiu, în locul mobilizațiilor, militarilor și celor ce sunt egal considerați cu militarilor.

3. Cap. IV. § 38. Punct 4. Al. II. Se desființează.

4. Cap. IV. § 38. Punct 9. Se desființează.

5. Cap. IV. § 39. Al. ultim; Cap. IV. § 40. Al. II. și IV. A se înțelege în loc de ministrul de interne: Resortul Ocrotirilor Sociale, în loc de ministrul de justiție: Resortul Justiției, ambele aparținătoare Consiliului Dirigent.

Toate dispozițiunile ordinațiunei ministerului ungar Nr. 4180/1917 M. E. cuprinse în §§-ii 1—43 și neschimbate prin prezenta ordinațiune de o parte, de altă parte modificările de sub pp. 1—5 ale acestei ordinațiuni, sunt a se respecta și execută, — sub urmarea pedepsei prevăzute, — de către organele competente pe teritoriul Ardealului, Ungariei și Banatului.

Pentru menținerea comisiilor de închiriere.

Din motivele expuse în capul ordinațiunei Nr. 12/1918 a acestui resort și fiind în legătură organică cu ordinațiunea ministerului ungar Nr. 4180/1917, menținută tot acolo prin aceasta ordinațiunea ministerului ungar de justiție și interne Nr. 62,500/1917 I. M. despre reglementarea din nou a comisiilor de închiriere și procedura lor, se menține în întregime și se ordonă executarea ei întocmai.

Sibiu, 28 Decembrie 1918.

Ioan Flueraș,
șeful resortului ocrotirilor sociale.

Congresul funcționarilor administrativi români.

Duminecă în 30 Decembrie st. v. s'a ținut primul congres al funcționarilor administrativi români. Congresul a fost conchemat cu scopul de a clarifica situația critică a notarilor în urma revoluției și reformarea radicală a administrației. Au luat parte vreo 500 de funcționari administrativi, partea cea mai mare notari. Președinte a fost aclamat Dr. Ioan Henteș care a condus congresul. Consilul Dirigent a fost reprezentat prin dl Aurel Lazar, care într-o vorbire frumoasă explică păcatele administrației vechi și spune că noua administrație română trebuie să rupă cu totul cu trecutul trist. Noua administrație română — spune d-sa — trebuie să asigure libertatea țaranului ca să poată ajunge la fericire. Administrația trebuie să fie legătura între popor și guvern, trebuie să existe

o armonie sufletească între popor și reprezentantul guvernului. Statul ungar nu s'a descompus numai din cauza unui războiu pierdut, ci din cauza că a fost un stat artificial cu întreg aparatul administrativ. Noi nu suntem aderenții birocratismului automat care lasă pe țaran fără conducere. Nouă ne trebuie o administrație democratică, care să fie și educatoarea poporului, căci administrația veche n'a fost decât un mijloc de coteșire al guvernelor și care întotdeauna au cerut dela țaran, dar nu i-a dat niciodată nimic. Sistemul ticălos a făcut pe funcționari odioși în fața poporului; sistemul cinstit îi va face iubiți. Poporul român are un suflet bun și nobil, acest suflet al poporului român a realizat România mare nu izbânda armelor. Noi nu voim să ținem statul cu forța armelor, căci armele nu pot ucide ideile niciodată.

D-l Bârsan, președintele asociațiunii, salută congresul într-o cuvântare frumoasă, îndeamnă funcționarii administrativi să fie niște apostoli ai culturii românești. Spune că notarii să ierte poporul care i-a alungat și să se reîntoarcă la posturile lor. (Poate poporul să ierte pe d-nii notari. Red.) Apoi congresul primește o moțiune în care protestează în contra acuzațiilor aduse funcționarilor administrativi spunând că dacă s'au declarat de loiali față de fosta monarhie, aceasta au făcut-o și acuzatorii lor de azi, preoții români. Din discuțiile ce au urmat se poate constata cât de puțină experiență au funcționarii statului privitor la chestiile sociale. Acest congres a fost o simplă demonstrație națională în loc să fi pus bazele sociale ale unei organizații care să apere interesele economice și sociale ale funcționarilor, în special a celor mici. Totuși s'a ales un comitet însărcinat cu conducerea reuniunii și s'a admis în principiu edarea unei reviste.

Noi cari stăm pe principiile organizării sociale a tuturor straturilor salutăm primul pas spre organizare al funcționarilor administrativi și sperăm că având și ei organizațiunea lor se vor abține în viitor de a ne împedeca pe noi să facem același lucru.

ȘTIRI.

— **Victor Russu.** În ziua de 1 Ianuarie 1919, a murit într'un spital din Budapesta colonelul Victor Russu, al cărui nume este cunoscut în cele mai largi cercuri. Russu a fost un „erou” al războiului mondial, și atât austriacii cât și ungurii imperialiști s'au fudulit cu el, ca cu un erou al națiunii lor. E adevărat, că Russu a fost un talent și posedă o energie deosebită. Dureros însă că puterea a folosit-o pentru scopuri dăunătoare omenirii. Dacă nu era un manechin al imperialismului putred ci omul progresului, făcea minuni, așa și-a cheltuit energia n' n' vânt, a ucis câțiva apostoli ai dreptății și fiindcă molochul în al cărui serviciu s'a pus e răsturnat, eroismul său e redus la al gladiatorului, care a ucis taurul, dar care a fost zdrobit de robii răsculați în contra lui Cesar. Istoria numai în treacăt va aminti numele lui.

— **Sașii ardeleni pentru unirea cu România.** Miercuri, în 8 Ianuarie a. c. s'a ținut în Mediaș marea adunare săsească. Sașii întruniți în mare număr întemeindu-se pe dreptul de liberă dispunere a popoarelor au declarat cu unanimitate alipirea lor la statul român recunoscând dreptul românilor de a se uni sub un singur stat național. Salută cu dragoste frățească poporul român și i exprimă din inimă urări de bine la înfăptuirea idealelor sale naționale. De azi înainte poporul săsească se consideră de membru al statului român și pe fii și ficele sale ca cetățeni români. Iată că enclavale D-lui Jászai au eșuat cu privire la sași. Mai sunt ungurii cari au s'au afiliat la România, dar ei sunt în mică minoritate față de români și sași. Iar dacă și vor primi autonomia lor națională vor putea fi mai mulțumiți în cadrele statului român decum au fost românii în statul ungar.

— **Bancnote à K 10.000** a pus în circulație Banca Austro-Ungară. Noile bancnote sunt ca și cele à K 1000, cu deosebirea că sunt de culoare brună-aurie.

— **Cursul monetelor de argint.** Se știe că în cursul războiului monetele de aur și argint au dispărut aproape cu totul din circulație, ceea ce a avut de urmare urcarea extraordinară a cursului acestor monete. Așa de ex. pentru o coroană argint se plătește azi în circulația clandestină (pe sub ascuns) K 8.—, iar pentru monetele à fl 1 = K 4.20.

— **Roosevelt a murit.** Teodor Roosevelt a fost timp de 8 ani președintele Statelor-Unite din America. În 1908 n'a mai fost ales pentru că s'a declarat pe față de amic al tresturilor miliardarilor și dușman al proletariatului. Într-o vorbire înainte de abdicare a spus că muncitorilor mineri le dorește spânzurătoare nu drepturi, iar pe conducători i a băgat în închisoare pe nedrept. Astfel s'a atras ura muncitorimeii care l'a trântit dela scaunul de președinte. Nu în toate părțile se pot jucă politicienii cu încrederea poporului.

— **Riga ocupată de englezi.** După cum am mai scris, luna trecută trupele rusești din garda roșie au scos pe germani din Riga. Mai în urmă însă 8 vapoare de războiu engleze au intrat în portul Reval cari au debarcat trupe pe țărmul rusesc, și unindu-se cu germanii au înfrânt pe bolșevii și au ocupat orașul Riga. E interesant că englezii se unesc și cu cei mai mari dușmani ai lor ca să lupte în contra bolșevilor. Și apoi să mai zică cineva că interesul de clasă nu e mai presus ca toate.

— **Sindicatul muncitoresc din Alsacia și Lorena se unesc cu cele din Franța.** Secretarul sindicatelor din Alsacia Imbs a fost la Paris și a cerut Confederației Generale a muncitorilor să primească în sânul său organizațiile muncitorilor din Alsacia și Lorena. În teorie s'a și primit cererea muncitorilor loreni.

— **Luxemburg va fi republică.** Știri parisiene spun că în Luxemburg partidul republican a eșit la putere.

— **„Renașterea Română”** este titlul noului ziar zilnic ce a apărut azi în Sibiiu. Noul ziar apare în haina modernă a democrației naționale. În programul său spune că „va fi cel mai sincer organ de luptă pentru înfăptuirea unei adevărate democrații, care să izvoască din marile și permanentele interese ale poporului”. Redacția str. Orezului 10. Abonamentul 40 coroane pe an. Dorim succes și viață lungă noului confrate.

— **Prima conferință pentru pace.** O gazetă din Paris scrie, că prima conferință de pace, care va fi în ziua de 15 Ianuarie, va fi destinată întâlnirii între reprezentanții celor patru puteri aliate, cari vor schimba păreri asupra evenimentelor din ultimele două luni și vor hotări în linii generale condițiunile preliminare ale păcii, cari vor fi prezentate delegaților inamici. A doua conferință va fi a reprezentanților celorlalte state aliate ale căror păreri vor fi consultate.

— **„Deli Hirlap” și-a schimbat stăpânul,** desigur și directiva politică. Gazeta sus numită, a fost una dintre cele mai radicale foi ungurești. Acum au vândut o contelui Palavicini și el împreună cu partidul „micilor proprietari” o vor conduce. Redactorul Lázár a făcut cunoscut colaboratorilor că pretențiunile lor vor fi împlinite. Dar a cetitorilor?...

— **Ministru englez pentru federația popoarelor.** În vorbirea sa din Bristol ministrul Clyne a declarat că teoria diplomației secrete în contrabalansarea statelor a dat faliment (bancrotat). Trebuie formată o federație a popoarelor care primește în sânul său pe toate popoarele din lume.

— **Pierderile României în animale sub ocupația germană.** După o statistică a administrației militare germane, România a pierdut în cursul celor 24 de luni a ocupațiunii: 83.000 de cai în valoare de Lei 58.100.000; 1450 măgari și catări în valoare de Lei 1.015.000; 220.550 vite cornute în valoare de Lei 220.000.000; 317.000 de porci în valoare de Lei 95.100.000; 1.463.000 de oi, în valoare de Lei 87.780.000 și 41.000 capre în valoare de Lei 2050.000. Valoarea totală a lipsurilor în animale este de Lei 465.000.000. Valoarea tuturor pagubelor, cauzate de Germani și aliații lor în cursul ocupației este evaluată de Lei 8 miliarde.

— **Aprovizionarea Europei.** Comisiunea americană pentru tratativele de pace a dat un comunicat, în care arată, că rezultatul cercetărilor Statelor-Unite și aliate cu privire la situația alimentară în Europa este, că trebuie dat un ajutor populațiunii. Conform dorinței aliaților, această afacere o va conduce Statele-Unite. Se va forma un consiliu din câte doi reprezentanți ai fiecărui guvern pentru a asigura coordonarea resurselor financiare, alimentare și transportul pe vase.

— **Câți ani sunt dela crearea lumii.** Cetesc în calendar: „Dela crearea lumii, după Suidas sunt 6000 de ani înainte de Hristos, adică 7919. După era bizantină 7427 ani. După perioada Iulian 6632”. Calendarele se mărginesc a scrie ce spune Suidas, era bizantină și perioada Iulian, dar nu scriu nimic din cele ce spun marii învățați astronomi și geologi, cari au studiat vieți întregi pentru a descoperi adevărul și a căror muncă n'a rămas fără rezultat. Ei au dovedit lumii întregi atât amicalor cât și dușmanilor științei, că numai dela crearea pământului sunt aproximativ 120 de milioane de ani. Și dela ivirea viețuitoarelor pe pământ pot fi 80—100 milioane de ani. Suidas n'avea de unde ști cum și când s'a creat lumea, iar bizantinii și Iulianii n'au suferit savanți între ei, deci nici ei nu cunoșteau vechimea lumii. Dar azi, când toți oamenii, cari s'au ocupat cu știința, știu, că biblia explică rău istoria lumii, ar fi de dorit să se noteze și păreri savanților când e vorba de o știință atât de importantă.

— **Germania în ajunul dezastrului economic.** Gazetele scriu că de nu se vor lua măsuri grabnice situația economică în Germania va duce rezultate mult mai dezastruoase decât „catastrofa” politică de până acum. Un teritor bancrotat în centrul Europei ar influența și situația economică din celelalte țări.

— **Lupte sângeroase în Berlin.** Germania calcă pe urma Rusiei. Zilnic vin știi, că comuniștii se întăresc pe zi ce merge și se dau lupte sângeroase în orașele cele mai mari pentru luarea puterii. În săptămâna asta au fost iar ciocniri sângeroase între trupele guvernului Scheidemann și tabăra comunistă numită Spartacus. Mai mulți morți și răniți au rămas pe locul de bătaie. În Düsseldorf comuniștii au pus mâna pe telegraf și telefon.

Poșta Redacției și Administrației.

G. Fr. Brașov. Articolul așa cum este nu se poate publica. Tendința ar fi bună, însă nu este ordine între idei. Caută a scrie mai scurt și mai clar.

N. Bălcăcean, Făgăraș. Ești în curent cu ab. până la 30 Aprilie 1919. — A. Buta, Săjomagyaros. Am primit banii, abon. expiră la 30 Iunie 1919. — G. Martin, Sinca-Mare. Sunteți în curent cu abon. până la 30 Aug. 1919. — I. Motora, Capsea. Banii i-am primit. Ești în curent până la 30 Aprilie a. c. — I. Sechereșan, Măkosfalca. Banii au sosit. Ești în curent cu abon. până la finea anului 1919. — T. Popa, Oenișoara. Calendare n'avem, adresați-vă librăriei W. Krafft, Sibiiu, str. Orezului Nr. 10. — N. Goldean, Sasșebes. Foaia v'o trimitem regulat, încearcă la poșta doară se oprește acolo.

Mersul trenurilor în Sibiiu.

Are valoare din 10 Decembrie.

Pleacă spre:

1. Făgăraș, în zile fără soț la . . .	8.40 i. a.
2. Coșșa mică, zilnic	4.02 d. a.
3. Vințul de jos	8.00 i. a.
4. Turnu roșu, în zile cu soț	12.24 d. a.
5. Ciznădie, în zile cu soț	5.23 dim.
6. Agnita, Luni, Mercuri și Vineri	7.40

Sosește dela:

1. Făgăraș, în zile cu soț la	12.23 d. a.
2. Coșșa mică, zilnic	10.05 seara
3. Vințul de jos	7.30
4. Turnu roșu, zile cu soț	5.57
5. Ciznădie zile cu soț	7.00
6. Agnita, Marți, Joi și Sâmbătă	7.00

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografiei W. KRAFFT, Sibiiu, Str. Orezului 10.

Se caută o tipografie bine aranjată. Cei interesați să-și trimită ofertele la Redacția „Adevărului” în Sibiiu.